

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z GEOGRAFII W KLASIE 5

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
MAPA					
	<p>zdefiniować czym jest geografia; co to jest środowisko przyrodnicze i geograficzne;</p> <p>wskazać na mapie poziomicę;</p> <p>wymienić 3 źródła wiedzy geograficznej;</p> <p>-wskazać na mapie kierunki główne i pośrednie;</p> <p>-wymienia elementy mapy</p> <p>-wymienia nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych;</p> <p>• wymienia 3 rodzaje map;</p>	<p>wyjaśnia, czym jest wysokość względna i bezwzględna;</p> <p>wyjaśnia znaczenie terminów: mapa, skala, legenda mapy; geografia;</p> <p>•podawać przykłady, źródła wiedzy geograficznej.</p> <p>-nazwać elementy mapy;</p> <p>-wymienić elementy krajobrazu.</p> <p>-odczytać wartości poziomicy;</p> <p>- swoimi słowami określić, czym są formy ukształtowania powierzchni;</p> <p>-wymienia elementy środowiska przyrodniczego;</p>	<p>odczytać wysokość bezwzględną i względną obiektów na mapie poziomicowej</p> <p>odczytać informacje z planu;</p> <p>• konstruować pojęcia: środowisko przyrodnicze i geograficzne;</p> <p>- stosować legendę mapy do odczytywania informacji;</p> <p>-określać, na podstawie rysunku poziomicowego stromiznę stoku.</p> <p>• obliczać wysokość względną z podanych informacji;</p>	<p>wybrać z podanych i przyporządkować elementy środowiska przyrodniczego.</p> <p>• korzystając ze skali mapy, obliczyć odległości między wybranymi obiektami;</p> <p>• odczytać wysokość bezwzględną z rysunku poziomicowego i obliczyć wysokość względną wzniesienia;</p>	<p>-ustalić powiązania między elementami środowiska przyrodniczego i geograficznego.</p> <p>• scharakteryzować dany obszar, wykorzystując użyte w legendzie znaki umowne;</p> <p>• posługiwać się planem miasta w terenie</p> <p>• analizować treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski;</p> <p>• analizować rysunek poziomicowy – wnioskuje formy ukształtowania powierzchni na podstawie rysunku poziomicowego;;</p>
KRAJOBRAZY POLSKI					
	<p>wymienić składniki krajobrazu</p> <p>• wymienić elementy krajobrazu najbliższej okolicy</p> <p>• wymienić pasy rzeźby terenu Polski</p> <p>• wymienia elementy krajobrazu typowe dla omawianych obszarów;</p> <p>• wymienia główne miasta w poszczególnych pasach ;</p> <p>•przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego i</p>	<p>-wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i></p> <p>•podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym;</p> <p>• wskazać na mapie /Wybrzeże Słowińskie; Pojezierze Mazurskie; Nizinę Mazowiecką; Wyż Śląską; Tatry; Sudety; G.</p>	<p>•charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce</p> <p>•określa krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby terenu</p> <p>•charakteryzuje wpływ czynników zewnętrznych i wewnętrznych na krajobraz w omawianych obszarach</p>	<p>-dokonać oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki zagospodarowania</p> <p>-porównać na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach</p>	<p>-zaplanować zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy</p> <p>-zaprezentować projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły</p> <p>-ocenić zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w poszczególnych pasach na</p>

	<p>przyrodniczego w omawianych obszarach i skazuje je na mapie;</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie Warszawy na mapie Polski; wymienia gleby i główne uprawy w rolniczych krainach; 	<p>Świętokrzyskie; Wyż Krakowsko – Częstochowska;</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie poszczególne pasy ukształtowania powierzchni Polski przedstawia główne cechy omawianych krajobrazów; opisuje atrakcje turystyczne w omawianych krajobrazach; opisuje zajęcia, tradycje rodzinne i zwyczaje mieszkańców wybranych krain geograficznych; wyjaśnia znaczenie węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej; 	<p>np. wody i wiatru na nadmorski krajobraz;</p> <ul style="list-style-type: none"> określić pozytywne i negatywne zmiany w omawianych krajobrazach powstałe w wyniku działalności człowieka; scharakteryzować czynniki wpływające na krajobraz wybranych obszarów np. rolniczy Wyżyny Lubelskiej określić cechy krajobrazu korzystając z filmów, ilustracji oraz opisów; - charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach; podać nazwy parków narodowych w omawianych krainach; 	<ul style="list-style-type: none"> określić na podstawie ilustracji, jak powstają wybrane formy terenu / klif, jezioro przybrzeżna; jaskinia krasowa ustalić związki między środowiskiem a możliwościami turystycznymi omawianych obszarów; określić za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej scharakteryzować najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w omawianych krajobrazach; scharakteryzować dziedzictwo przyrodnicze Tatr; 	<p>podstawie mapy;</p> <ul style="list-style-type: none"> przeanalizować na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa w poszczególnych krainach; zaplanować na podstawie planu miasta wycieczkę; przedstawić pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka ; dowodzić, że turystyka ma negatywny wpływ na środowisko Tatr
--	--	---	---	--	--

LĄDY I OCEANY NA ZIEMI

	<ul style="list-style-type: none"> wskazać na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, wymienić nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazać ich położenie na globusie i mapie wymienić 2 największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych; 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna wskazać główne kierunki geograficzne na globusie wskazać akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> podać przyczyny odkryć geograficznych porównać powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów opisać na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazać ich położenie na globusie i mapie; 	<ul style="list-style-type: none"> obliczyć różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach przedstawić znaczenie odkryć geograficznych;
--	--	---	---	---	--

KRAJOBRAZY ŚWIATA

	<ul style="list-style-type: none"> •wymienić składniki pogody, klimatu •wymienić korzystając z ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi; •rozpoznać rośliny i zwierzęta typowe dla poznanych krajobrazów; 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnić znaczenie terminu <i>pogoda, klimat</i>; •wskazać na mapie położenie poznanych typów krajobrazu / las równikowy ; las strefy umiarkowanej; sawanna; step; pustynia gorąca, pustynia lodowa; tajga, tundra; śródziemnomorski; wysokogórski – Himalaje;/ ; •wyjaśnić znaczenie terminów: <i>sawanna, step ;pustynia; tajga, tundra, preria, pampa, wieloletnia zmarzlina</i>; • wyróżnić najważniejsze cechy /typowe/ omawianych stref krajobrazowych; główne cechy omawianych krajobrazów – świat roślin i zwierząt; budowę lasu równikowego; lasu strefy umiarkowanej; 	<ul style="list-style-type: none"> •odczytać z klimatogramu temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu; -porównać temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym -określić kryteria wydzielenia stref krajobrazowych -scharakteryzować na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów ; krajobraz śródziemnomorski; tajgi; tundr; 	<p>porównać temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w poszczególnych strefach klimatycznych;</p> <p>obliczyć średnią roczną temperaturę powietrza; obliczyć roczną sumę opadów; amplitudę;</p> <p>-zaprezentować przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców w poszczególnych strefach;</p>	<ul style="list-style-type: none"> -analizować zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na podstawie map tematycznych -analizować zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności; • ustalić związki między składnikami poznanych krajobrazów i warunkami życia człowieka; • przeanalizować strefy krajobrazowe pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu – ustalać związki;
--	--	---	--	---	---